

02.08.2005

J.nr.: 2004-20-52-00488/

Samrådsspørgsmål AG:

”Vil ministeren redegøre for årsagerne til, at der reelt ikke er sket noget siden er folketingsflertal i april 2004 pålagde regeringen af arbejde for en dispensationsordning for naturkalve?”

TALEPUNKTER:

Opfølgning på sagen

På baggrund af anmodningen fra Folketinget kontaktede Fødevarestyrelsen EU-kommissionen for at få afklaret muligheder og procedurer for at opnå en dispensation fra mærkningsfristen for naturkalve. Endvidere har styrelsen undersøgt om andre lande har opnået dispensation fra mærkningsfristen, herunder særligt med hvilken begrundelse og på hvilke betingelser. Herudover har styrelsen være i kontakt med relevante brancher og interesse organisationer.

I forbindelse med vurderingen af, om Danmark skal ansøge om en forlængelse af mærkningsfristen er det vigtigt at sikre at der sker en fornuftig afvejning af henholdsvis hensynene til naturpleje og hensynet til de veterinære forhold, hvor sikkerheden ikke må sættes over styr.

Det har været et omfattende og tidskrævende arbejde at sikre at alle sider af sagen er blevet behørigt belyst.

Fødevarestyrelsens vurdering

Ud fra en veterinærfaglig vurdering finder Fødevarestyrelsen, at en forlængelse af mærkningsfristen til kvæg kan medføre nogle problemer. Styrelsen er således bekymret for datakvaliteten i CHR, idet man kan frygte, at besætningsejeren ikke vil ofre en kælvning den fornødne opmærksomhed til, at der kan registreres korrekt fødselsdato og identitet af moder i CHR, hvis fristen for mærkning er på flere måneder. En høj datakvalitet i CHR på disse punkter er et krav i forhold til BSE-reglerne.

Desuden vil en forlængelse af mærkningsfristen indebære en risiko for, at umærkede kreaturer kan strejfe til andre områder, end hvor de er født, hvilket kan indebære kontakt med andre dyr, uden der foretages en registrering heraf. En forringelse af datakvaliteten i CHR kan i værste fald sætte selve formålet med databasen på spil, dvs. sikring af sporbarheden.

En svækkelse af datakvaliteten i CHR vil kunne resultere i en svækkelse og forlængelse af hele bekæmpelsesfasen ved sygdomsudbrud med store økonomiske omkostninger for såvel staten som erhvervet til følge. Dette kan alt afhængig af hvilken sygdom det drejer sig om få betydning for dyresundheden og/eller fødevarerikkerheden, og dermed for såvel forbrugertillid her hjemme og eksportforhold i sidste ende.

Udtalelser fra brancher og Interesseorganisationer

Det er således en sag af stor vigtighed og Fødevarestyrelsen har haft spørgsmålet om dispensation fra mærkningsfristen i høring hos relevante interesseorganisationer, brancher og myndigheder

Landbrugsrådet (på vegne af Dansk Landbrug, Dansk Kvæg, Køddbranchens Fællesråd og Mejeriforeningen) er imod en dispensation og begrundet dette med vigtigheden af at bevare sporbarheden, der er grundlaget for det veterinære beredskab og fødevarerikigheden. Skulle det blive besluttet at fremsende en dispensationsansøgning til Kommissionen, mener Landbrugsrådet, at det er helt afgørende, at der opstilles betingelser, som fuldt ud opvejer den forringede sporbarhed, der opstår ved mærkning af kalve senere end 20 dage efter fødsel.

Nordjyllands Amt, Fyns Amt, Skov- og Naturstyrelsen og Genressourceudvalget støtter en dispensation og begrundet dette med behovet for afgræsning af større naturområder. Skov- og Naturstyrelsen peger på de nationale forpligtigelser til naturpleje / ekstensiv græsningsdrift i en række Natura 2000 områder samt på behovet i eventuelt kommende nationalparker.

Videre forløb

Jeg er helt enig i at det er vigtigt at opfylde Danmarks forpligtigelser for naturpleje, men finder at det er af største vigtighed, at vi ikke tilsidesætter hensyn til fødevareresikkerheden eller dyresundheden.

På baggrund af de oplysninger, der er kommet frem i forbindelse med behandling af sagen har jeg besluttet at der skal sendes en dispensationsansøgning til Kommissionen, hvor Danmark anmoder om en dispensation fra mærkningsfristen på en række nærmere fastsatte betingelser, som er følgende:

Betingelserne

- Ordningen finder kun anvendelse på områder, hvor det primære formål med hold af kvæg er naturbeskyttelse. Områderne skal være godkendt af Fødevarestyrelsen. I tilfælde af mistanke eller udbrud af smitsom husdyrsygdom kan Fødevarestyrelsen lukke områderne for til- og afgang af dyr samt afspærre områderne for offentligheden.
- Ordningen finder som udgangspunkt kun anvendelse på arealer på minimum 100 ha.
- Ordning finder kun anvendelse på arealer der er ejet/drevet af det offentlige med ovennævnte formål for øje eller på arealer hvor det offentlige har indgået aftale med private lodsejere for at opfylde Danmarks forpligtigelser til naturpleje/ekstensivt

græsningsdrift i henhold til EF's habitatdirektiv og EF's fuglebeskyttelsesdirektiv (Natura 2000 områder) eller i andre områder, hvor det offentlige ønsker naturpleje.

- Der skal være tale om ekstensive driftssystemer. Dyretætheden skal derfor som udgangspunkt være under 0,5 dyr på over 12 måneder pr. ha.
- Områderne skal være indhegnet, så umærkede dyr ikke kan passere ud fra området.
- I CHR foretages markering af de områder, der er omfattet af ordningen.
- I forbindelse med indberetning af fødsel til CHR anføres, at kalven ikke er mærket. Når kalven mærkes, registreres dette i CHR.
- Mærkning finder sted, når kalvene fjernes fra moderen og under alle omstændigheder, inden de er 9 måneder gamle. Hvis kalvene fjernes fra fødselsbedriften inden dette tidspunkt, mærkes de ved afgang fra bedriften. Mit udgangspunkt er her 9 måneder, men det er forventningen, at EU vil være indforstået med op til 12 måneder, da EU har godkendt den hollandske ordning, som går op til 12 måneder. Derfor har jeg endnu ikke foretaget en endelig vurdering af det spørgsmål.
- Der foretages afstammingsanalyse ved hjælp af dna-undersøgelse for at sikre korrekt registrering af slægtskab mellem ko og kalv. Kan slægtskab af en kalv ikke fastlægges, kan kød fra dyret ikke anvendes til konsum. Et sådan dyr må ikke

forlade området i live og skal ved afgang føres til en godkendt destruktionsvirksomhed.

- Dokumentation for afstammingsanalysen opbevares af besætningsejeren i mindst 8 år.
- Der skal gennemføres en årlig fysisk kontrol af mærknings- og registreringsreglernes gennemførelse på de pågældende lokaliteter.

Afslutning

Jeg mener vi på denne måde kan tilgodese behovene for naturpleje uden af kompromittere de veterinære hensyn. Fastlæggelsen af hvilke arealer, der skal være omfattet af dispensationen, skal drøftes nærmere med de relevante myndigheder og andre interessenter. Det gælder bl.a. muligheden for at afvige fra arealgrænsen og grænsen for dyretæthed.

En dispensation der opfylder overnævnte krav vil være i tråd med den dispensation fra mærkningsfristen der er givet til Holland for at tilgodese hensynene til naturpleje. Holland er pt. det eneste EU-land der har opnået dispensation af hensyn til naturpleje. (Herudover har Spanien fået dispensation til at forlænge mærkningsfristen for visse kvægracer, der befinder sig i øde, ekstensive bjergegne.)

En detaljeret beskrivelse af korrespondance m.v. i sagen fremgår af min besvarelse af folketingsspørgsmål AD (201).